

Gemeentelijke Basisschool

Kleuter- en lager onderwijs

Groenstraat 8 3940 Hechtel-Eksel Tel. 011/73 43 51

Pedagogisch project

Het onderwijs dat binnen een school door leerkrachten wordt aangeboden, moet passen in het kader van de richtlijnen, vastgelegd en goedgekeurd door het schoolbestuur in een door haar opgesteld pedagogisch project. Het pedagogisch project bepaalt de aard en het karakter van het onderwijsaanbod binnen de school. Het vormt het algemeen kader waarin een visie wordt vastgelegd over de waarden, de normen en de doelstelling van onze school.

Er wordt vanuit gegaan dat de leden van het schoolteam het pedagogisch project dragen, uitdragen en dat ze vervolgens met de richtlijnen van dit pedagogisch project opvoeding en onderwijs verstrekken.

De leden van de schoolraad en het oudercomité wordt verondersteld dat ze deze opties onderschrijven.

Van de ouders wordt minimaal verwacht dat ze zich ten aanzien van punten waar ze het eventueel moeilijk mee hebben neutraal opstellen.

1. Situering van de Gemeentelijke Basisschool

De Gemeentelijke Basisschool Eksel (GBS) behoort tot het officieel gesubsidieerd onderwijs, met gemeente Hechtel-Eksel als schoolbestuur. Het behoort tot de bevoegdheid van de Gemeenteraad het pedagogisch project van de school te bepalen. GBS is aangesloten bij scholengemeenschap De Kempen. GBS verstrekt, rekening houdend met de huidige onderwijswetgeving, onderwijs aan kinderen van 2,5 tot 12 jaar.

GBS staat open voor alle kinderen, welke ook de filosofische of religieuze opvatting van ouders en leerlingen is. Ouders kunnen de keuze maken tot het volgen van één der erkende godsdiensten of kiezen voor niet-confessionele zedenleer.

GBS is één van de scholen van de gemeente. Intergemeentelijke samenwerking met andere scholen, alsmede met diverse instanties wordt nagestreefd. GBS heeft reeds verschillende samenwerkingsverbanden. Zo wordt er onder andere samengewerkt met scholen uit scholengemeenschap De Kempen, scholen uit de gemeente, politiediensten, het buscomité, de sportdienst, de bibliotheek, ed. De concrete invulling van de samenwerkingsverbanden is terug te vinden in het schoolwerkplan.

2. Missie

Wij willen een school zijn met een open klimaat voor kleuters, leerlingen, ouders, collega's en de lokale gemeenschap. Een school waar elk kind uniek en welkom is. Met ons onderwijs willen we elk kind een zo goed mogelijke start geven in het leven. Dit doen we door de talenten en competenties van elk individu te ontdekken en ontwikkelen. Hiervoor fungeren de ontwikkelingsdoelen, eindtermen¹ en leerplandoelen van het OVSG² als rode draad. Wij willen ervoor zorgen dat elk kind, in de mate van de eigen mogelijkheden, noden en behoeften, kan komen tot volledige zelfontplooiing (het kunnen en het zijn) met aandacht voor de gehele persoon. We willen kinderen

¹ <http://www.ond.vlaanderen.be/curriculum/basisonderwijs/>

² Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap

weerbaar maken voor de moderne maatschappij en volgende kernwaarden meegeven: positief zelfbeeld, sociaal functioneren, zelfredzaamheid.

3. Uitgangspunten

De school staat centraal in de samenleving. Het gehanteerde mensbeeld en de maatschappijvisie zijn medebepalend voor de inhoud en praktijk van opvoeding en onderwijs. De maatschappijvisie schetst het “samen-leven” van mensen, dat gesitueerd is in het gezin, werk, school, organisatieleven en vrijetijdsbesteding. Volgende elementen van de gehanteerde mens- en maatschappijvisie vormen uitgangspunten voor ons onderwijs:

Openheid	De school staat open voor ieder kind, ongeacht de filosofische of ideologische overtuiging, sociale of etnische afkomst, sekse of nationaliteit. De school gaat uit van respect voor iedereen en erkent elk persoon in zijn eigenheid.
Verscheidenheid	De school vertrekt van een positieve erkenning van verscheidenheid en wil waarden en overtuigingen die in de gemeenschap leven onbevooroordeeld met elkaar confronteren. Ieder individu moet de andersheid en persoonlijke inbreng van anderen erkennen, zodat wederzijdse verrijking kan ontstaan. Er wordt ook uitgegaan van de verantwoordelijkheid van ieder individu in de gemeenschap.
Democratisch	Inspraak van alle betrokkenen bij de vormgeving van de samenleving is een verworvenheid. Hierdoor wordt het verantwoordelijkheidsgevoel en solidariteit aangewakkerd. Inspraak vergt echter ook inzicht. Verschillende opvattingen over mens en maatschappij kunnen in de maatschappij naast elkaar bestaan. Een kritische en nuancerende ingesteldheid is dan ook essentieel. Naar elkaar luisteren is van belang om een democratische school te kunnen zijn.
Sociaal functioneren	Kinderen leren op school samenleven met anderen, met als doel als volwaardig lid te kunnen deelnemen aan de samenleving.
Emancipatie	Alle leerlingen krijgen gelijke ontwikkelingskansen die in overeenstemming zijn met de eigen mogelijkheden. Op deze manier wordt de zelfredzaamheid, zelfstandigheid, weerbaarheid en probleemoplossend denken bij kinderen gestimuleerd.
Totale persoon	Het belang van onderwijs en opvoeding staat centraal. Er wordt op de school gestreefd naar een harmonische persoonlijkheidsontwikkeling, zodat elk kind kan komen tot volledige zelfontplooiing (het kunnen en het zijn) met aandacht voor de gehele persoon.
Gelijke kansen	De school probeert de gevolgen van een ongelijke sociale positie om te buigen. Er wordt ook extra aandacht besteedt aan kinderen met (leer-) moeilijkheden.
Medemens	De school gaat uit van “het anders zijn” van elk individu. Iedereen heeft een eigen persoonlijke inbreng. Er heerst respect voor de eigenheid van elk individu. Om als groep en individu te kunnen functioneren is een positieve aandacht voor ieder van belang.
Internationalisering	Er zijn meerdere mogelijkheden zodat andere volkeren en culturen elkaar

kunnen ontmoeten en leren kennen. Dit kan leiden tot wederzijdse verrijking, blikverruiming, samenhangigheid en solidariteit. Er mag echter geen vervreemding van de naaste buur en lokale problemen optreden. De school staat open voor alle culturen en geloofsovertuigingen en streeft een betrokkenheid met de lokale gemeenschap na. Een ontmoeting met anderen kan dan ook leiden tot het beter leren kennen, respecteren en waarderen van elkaar.

Mensenrechten De school staat achter de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en van het Kind, en neemt er verdediging van op. De school wijst vooroordelen, discriminatie en indoctrinatie af.

4. Onderwijsvisie

Ons uitgangspunt is dat ieder kind uniek is, met eigen kwaliteiten, noden en kwetsbaarheden, en dat ieder kind de best mogelijke start in het leven verdient. Onze school staat dan ook open voor elk individu in zijn eigenheid. Om elk kind een zo goed mogelijke start in het leven en de hedendaagse samenleving te geven en tot volledige zelfontplooiing te brengen, streven we naar een zo breed mogelijke ontwikkeling van competenties en talenten bij elk individueel kind. Er wordt aandacht geschonken aan kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes op verschillende leerdomeinen.

In ons onderwijs nemen kleuters en leerlingen een centrale plaats in. Hierdoor achten we nauwe aansluiting met de leef- en ervaringswereld van het kind en een afstemming met de voortdurend veranderende samenleving van belang. In het lager onderwijs worden interesses voornamelijk opgewekt bij leerlingen, terwijl er bij het kleuteronderwijs vooral ervaringsgericht gewerkt wordt.

Kleuters en leerlingen krijgen de kans om volledig te ontwikkelen door het actief leren, een gedifferentieerde aanpak en het inzetten op meerdere projecten doorheen het schooljaar. Dit neemt een centrale plaats in op onze school. Projecten kunnen klasdoorbrekend of klasgebonden zijn. Ze kunnen veranderen naargelang het schooljaar en op deze manier wordt er een samenhang in het volledige schoolgebeuren gecreëerd.

Kortom, wij willen onderwijs op maat aanbieden en inspelen op de noden en behoeften van elk kind met de middelen die voorhanden zijn.

Deze onderwijsvisie realiseren wij door:

- Zorg op maat voor ieder kind: Wij stemmen ons onderwijs, in de mate van het mogelijke, af op individuele ontplooiingsbehoeften en mogelijkheden van elk kind. We voorzien begeleiding, met zo nodig een ondersteunend leeraanbod, aangepast aan elk kind (basis- en verdiepingsleerstof). Leerkrachten gaan op klasorganisatorisch niveau hun eigen aanpak aanpassen om tegemoet te komen aan de noden en behoeften van elk kind (interne differentiatie).
- Het aanbieden van een ruim aanbod van werkvormen zodat kinderen, binnen de eigen mogelijkheden, tot zelfstandig leren kunnen komen.
- Veelzijdige aanpak: Leerkrachten vullen uitgewerkte kennispakketten en pasklare oplossingen aan met polyvalente oplossingsmethoden. Dit heeft als doel inzichten en kennis te verwerven, nieuwe vraagstellingen te stimuleren, persoonlijke flexibiliteit te verhogen en toekomstgericht denken te activeren.

- Er wordt uitgegaan van een samenhang tussen kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes van en tussen de verschillende leerdomeinen; zodat de realiteit als één geheel ervaren wordt.
- Actief leren, dat gecreëerd wordt door realistische en betekenisvolle probleemsituaties binnen leersituaties.
- Ontwikkelingsdoelen, eindtermen en leerplandoelen van het OVSG worden als rode draad gebruikt.
- Vakoverschrijdende eindtermen staan in het volledige schoolgebeuren centraal.
- Openheid tussen leerkrachten: Leerkrachten gaan bij elkaar te rade met een bepaalde hulpvraag, met het oog op de ontwikkeling en zelfontplooiing van elk kind. Leerkrachten kunnen beroep doen op de deskundigheid van elk teamlid en ondersteuning vragen wanneer nodig.
- Voor bepaalde projecten wordt er klasdoorbrekend gewerkt.
- We hebben aandacht voor wetenschappen en techniek binnen ons onderwijs. Het belang ervan is niet meer weg te denken in de hedendaagse samenleving.

In het schoolleven is deze visie op een heel eigen manier terug te vinden. Zo is het van belang dat er op een eerlijke, open en oprechte manier omgegaan wordt met en informatie doorgegeven wordt aan elkaar (leerlingen, ouders, collega's, en het schoolbestuur). We zetten in op een veilig en positief schoolklimaat voor kinderen, ouders en collega's. We zijn een school waar iedereen zich goed mag voelen en 'echt' kan zijn. GBS is een sociale school waar iedereen respectvol handelen hoog in het vaandel draagt en mag zijn wie hij of zij is. Er is ook sprake van samenhang, waarbij iedereen elkaar zal steunen en helpen. We zijn een warme school, die gekenmerkt wordt door een familiale, goedmoedelijke, joviale en gastvrije sfeer. Betrokkenheid op het schoolgebeuren, door alle verbonden personen, vinden we dan ook van belang.

Collegialiteit is een belangrijk gegeven op onze school. Daarnaast streven we uniformiteit na in het handelen van alle leerkrachten op verschillende gebieden (vb. terminologie, leerlingvolgsysteem (LVS), communicatie).

Als gemeenteschool vinden we het van belang om een betrokkenheid na te streven tussen de school en de lokale gemeenschap. Door haar kleinschalig karakter, dicht bij de plaatselijke leefgemeenschap, vervult de gemeenteschool een rol bij de integratie van verschillende bevolkingslagen in het lokale leven. De betrokkenheid met wat er leeft in de lokale gemeenschap is dan ook een belangrijke beleidsprioriteit.

5. Visie op opvoeding

Kind centraal	Het kind is het uitgangspunt en de belangrijkste actieve pool in de opvoeding. Het opvoeden van het kind veronderstelt een nauwe aansluiting met de leef- en ervaringswereld van het kind en een afstemming met de voortdurend veranderende samenleving. De school is zich bewust van beïnvloedingen van
---------------	--

buitenaf; zoals het eigen gezin, familie, vrienden, informatiekkanalen, tv, reclame en dergelijke. Deze beïnvloedingen kunnen niet buiten de pedagogische aanpak gehouden worden.

Interactieproces	De school beschouwt opvoeden als een interactieproces tussen kind en opvoeder. De persoonlijke inbreng en initiatief van het kind wordt als belangrijk aanschouwd. Het is voor de school van belang dat het kind kan opgroeien in een persoonlijke relatie op basis van vertrouwen. Leerkrachten voorzien, in de mate van het mogelijke, ondersteuning en begeleiding aangepast aan de noden en behoeften van ieder kind.
Begeleiden naar volwassenheid	De school begeleidt kinderen op weg naar volwassenheid, zodat elk kind een zo goed mogelijke start in het leven krijgt en kan functioneren in de hedendaagse maatschappij.
Waarden overdragen	Opvoeden houdt ook het overdragen van waarden in, die gebaseerd zijn op bovenvermelde mens- en maatschappijvisie. <ul style="list-style-type: none">• Respect voor zichzelf: positief zelfbeeld, inzicht dat in de eigen talenten en gebreken voldoende kansen zitten om gelukkig te worden;• Respect voor fundamentele rechten en vrijheden van de mens;• Respectvolle houding tegenover de medemens;• Respect voor de levensbeschouwelijke visie en opvattingen van anderen;• Besef van gelijkwaardigheid van alle mensen;• Respect voor het leefmilieu, vooral in de onmiddellijke eigen leefomgeving;• Evenwichtige houding tot en relatie met wetenschap, techniek en moderne communicatiemiddelen;• Democratisch gedachtegoed;• Opkomen voor de eigen belangen, maar deze ook ondergeschikt kunnen maken aan collectieve belangen;• Rechtvaardigheid;• Solidariteit en sociaal engagement;• Verantwoordelijkheid, met aandacht voor plichtsbewustzijn;• Vertrouwen in de toekomst en tevredenheid met wat men heeft;• Zelfredzaamheid.

6. Aanpak

Het schoolteam werkt op zodanige wijze aan de realisatie van hun visie op onderwijs en opvoeding zodat er recht gedaan kan worden aan de kenmerken van goed onderwijs.

a) Samenhang

De school acht samenhang, zowel horizontaal als verticaal, van belang tussen het geheel van kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes die kinderen verwerven in herkenbare leersituaties op de basisschool. De realiteit wordt door kinderen namelijk als één geheel ervaren, waardoor de school streeft naar het creëren van herkenbare leersituaties voor kinderen. Kinderen nemen hierin een centrale plaats in en moeten zich goed en veilig voelen op de school. Naast de verschillende werkelijkheidsgebieden, krijgen ook 'leren leren', probleemoplossend denken en sociale vaardigheden over de verschillende leergebieden heen aandacht.

Bijvoorbeeld:

- We laten thema's aansluiten bij de leef- en ervaringswereld van kinderen.
- We trachten interesses in verband met thema's en onderwerpen op te wekken bij leerlingen.
- Voor bepaalde projecten wordt er klasdoorbrekend gewerkt.
- Peter- en meterschap, waarbij leerlingen van de bovenbouw zich ontfermen over leerlingen van de onderbouw.
- Er wordt naast leergebiedgebonden, ook leergebieddoorbrekend gewerkt.

b) Totale persoonlijkheidsontwikkeling

De school streeft ernaar om alle aspecten van de persoonlijkheid (cognitieve, sociale, psychomotorische, dynamisch affectieve en muzisch creatieve) via de aangeboden vorming te stimuleren op een evenwichtige wijze. Het schoolteam werkt aan een evenwichtig vormingsaanbod en een evenwichtige activiteitenplanning.

Bijvoorbeeld:

- We werken aan kennisverwerving, het aanleren van competenties en attitudevorming.
- Sociale vaardigheden worden aangeleerd door in te spelen op gebeurtenissen die zich voordoen en door in te zetten op de leefregels van de school.
- LVS-toetsen worden twee keer per jaar afgenomen.

c) Zorgverbreding

Als kinderen zich goed en geaccepteerd voelen op school, er functioneren en er plezier aan beleven dan is het makkelijker om een brede basisvorming te realiseren.

Toch kunnen er zich problemen voordoen. Daartoe worden binnen de zorgbreedte soepele overgangen van kleuterniveau naar lager onderwijs en tussen leeftijdsgroepen onderling gecreëerd. Het doorbreken van het leerstofjaarklassensysteem is mogelijk.

De school biedt overlegmogelijkheden en flexibele klasorganisatie voor leerkrachten, zodat zij met elkaar kunnen overleggen. Daarnaast reflecteren leerkrachten systematisch op de eigen praktijk en staan ze open voor nieuwe inhoudelijke vormen van onderwijsondersteuning en –remediëring. Leerkrachten gaan uit van een gedifferentieerde aanpak om tegemoet te komen aan de noden en behoeften van individuele leerlingen. Binnen de zorgverbreding, gecoördineerd door de zorgcoördinator samen met het zorgteam, worden differentiatievormen ingebouwd op:

- drie niveaus (kind-, leerkracht- en schoolniveau);
- op organisatorisch vlak (bv. zorgklas, niveaugroep, ondersteuningsuren, klasoverschrijdend werken ed.);
- op vlak van onderwijsinhouden (bv. basis- en verdiepingsleerstof);
- op vlak van evaluatie (bv. kindvolgsysteem, aangepaste remediëring ed.).

Binnen de zorgbreedte wordt bijzondere aandacht geschonken aan de doorstroom naar het eerste leerjaar. Wanneer de mogelijkheden dit toelaten wordt ernaar gestreefd zoveel mogelijk klassen te ontubbelen, dit met bijzondere aandacht voor het eerste leerjaar en klassen waar zich de pedagogische noodwendigheid voordoet. Deze pedagogische noodwendigheid kan bijvoorbeeld gaan over het leerlingenaantal, het aantal kinderen met bijzondere aandacht in de klas, kinderen met speciale zorgen. Er wordt ook ingezet op extra ondersteuningsuren waarbij leerkrachten elkaar ondersteunen in de klas. De keuze voor het ontubbelen of het inzetten van ondersteuningsuren is afhankelijk van de middelen die voorhanden zijn.

Er wordt naar gestreefd om voor elke leeftijdsgroep een aparte klas te organiseren. Het onderwijs moet ook afgestemd worden op de individuele ontplooiingsbehoeften en mogelijkheden van elk kind en rekening houden met bestaande verschillen tussen leerlingen. Dit zal gebeuren in zoverre het normale functioneren van de klas niet gehinderd wordt. Leerkrachten streven ernaar om differentiatiemomenten in te bouwen. Een facet van de persoonsgerichte aanpak is het niveaulezen. Om elk kind te kunnen volgen, houden leerkrachten observatiegegevens bij in een begeleidingsdossier. Het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) staat het schoolteam bij om, als het nodig is, verantwoordelijke hulp te bieden.

Speciale aandacht verdienen ook de zwakkeren in de maatschappij.

Bijvoorbeeld:

- Leerkrachten zijn vlot bereikbaar voor ouders om vragen te beantwoorden en bezorgdheden toe te lichten.
- Differentiëren in aanpak om kinderen onderwijs op maat aan te bieden in de mate van het mogelijke.
- De taak van de zorgcoördinator is gericht op het coördineren van alle zorginitiatieven en het ondersteunen van leerkrachten, leerlingen en ouders.
- Niveaulezen voor leerlingen van de eerste en tweede graad om op eigen tempo technisch lezen te leren beheersen.
- Multi-disciplinair overleg (MDO): Overlegorgaan op school waarbij leerlingen besproken worden die binnen de school op een of andere manier zorg nodig hebben. Een MDO bestaat uit de leerkracht, zorgcoördinator, directie, CLB en eventueel externen (ouders, logopedie,... op uitnodiging).

d) Actief leren

We willen kinderen zoveel mogelijk bij het onderwijsgebeuren betrekken en hen stimuleren om het eigen leerproces in handen te nemen. Sociale interacties tussen leerkracht en leerling en tussen leerlingen onderling vormen een belangrijk onderdeel binnen dit interactief proces. Om actief leren te stimuleren worden realistische en betekenisvolle probleemsituaties binnen leersituaties gecreëerd. De leerinhouden, leeropdrachten, werkvormen, groeperingvormen en leermiddelen maken deel uit van die leersituatie. Zelfstandig werken aan leertaken en een leerstofkeuze die gebaseerd is op waarneming in de onmiddellijke omgeving komen het actief leren ook ten goede. Bij het actief leren ligt de nadruk eerder op het verwerken van informatie, dan ook de hoeveelheid

leerinhouden. Kennis en inzicht zijn in die mate belangrijk gekoppeld aan denkhandelingen en strategische vaardigheden.

Bijvoorbeeld:

- Het takenbord: Leerlingen krijgen zelf de verantwoordelijkheid om bepaalde taken doorheen de week uit te voeren.
- In de kleuterschool en de eerste graad is er hoekenwerk in de klas. Leerlingen krijgen de mogelijkheid om zelfstandig de keuze te maken in welke hoeken ze werken. Tijdens dit hoekenwerk gaan leerlingen zelf aan de slag om opdrachten tot een goed einde te brengen en kunnen hulp vragen wanneer nodig.
- Techniekactiviteiten waarbij leerlingen zelfstandig projecten en uitvindingen maken, zonder handleiding.
- Babelbox: Twee leerkrachten zitten met twee afgevaardigden van elke klas samen om ideeën en problemen te bespreken. Voorafgaand werd er in elke klas reeds gebrainstormd over wat er goed gaat en wat anders kan of welke problemen zich voordoen. De klassikale ideeën worden allemaal meegenomen naar het overleg met de leerkrachten. Hierin wordt samen met de afgevaardigde leerlingen een schifting gedaan. Het resultaat van dit overleg wordt besproken op de personeelsvergadering. Er vindt tenslotte een terugkoppeling naar de leerlingen plaats.

e) Continue ontwikkelingslijn

Het aangeboden onderwijs wordt zowel naar moeilijkheidsgraad als naar inhoud afgestemd op de ontwikkelingsmogelijkheden en –behoeften van de kinderen. Dit vanuit de bekommernis het kind continu ontwikkelingskansen te bieden. De drempels tussen de verschillende fasen van de schoolloopbaan, tussen de leergebieden, tussen thuis- en schoolervaringen van de kinderen worden ook zo laag mogelijk gemaakt.

Bijvoorbeeld:

- Soepele overgangen van kleuter naar lager onderwijs.
- Informatieoverdracht over individuele leerlingen naar de leerkracht van het volgend schooljaar. Leerkrachten kunnen in het digitaal leerlingvolgsysteem de evolutie van individuele kinderen terugvinden.
- Voor bepaalde projecten wordt er klasdoorbrekend gewerkt.